

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/301/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5614203536
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5614203536.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa: CD Consulting, s.r.o., so sídlom K červenému dvoru č. 3269/25a, Strašnice, Praha 3, IČO: 264 29 705, Česká republika, zastúpený splnomocneným zástupcom Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, ul. Grösslingova č. 4, IČO: 36 864 421 proti odporcovi: A. K., trvale bytom X. S., E. č. XXXX/XX, Slovenská republika, toho času Veľká Británia, Sheffield, 596B Earl Marshal Road, o splnenie povinnosti zaplatiť zmenkovú sumu 306,70 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 5C/137/2014-44 zo dňa 26. novembra 2014, takto

rozhodol:

uznesenie okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd uznesením č. k. 5C/137/2014-44 zo dňa 26. 11. 2014 vyhlásil, že Okresný súd Liptovský Mikuláš nemá právomoc konať vo veci. Konanie zastavil. Zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Rozhodnutie odôvodnil tým, že písomným návrhom doručeným súdu dňa 17. 04. 2014 sa navrhovateľ prostredníctvom právneho zástupcu domáhal voči odporcovi splnenia povinnosti zaplatiť zmenkovú sumu vo výške 306,70 eur, zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne zo sumy 306,70 eur od 19. 07. 2009 do zaplataenia, 6 % ročný úrok zo zmenkovej sumy 306,70 eur od 02. 10. 2009 do zaplataenia, zmenkovú odmenu vo výške 1,02 eur (1/3 % zmenkovej sumy) a náhrady trov konania. Pohľadávku voči odporcovi si uplatnil v zmysle čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Návrh odôvodnil tým, že navrhovateľ ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil odporca dňa 26. 11. 2008 na zmenkovú sumu 306,70 eur, pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 19. 07. 2009. Indosovaná zmenka je vista zmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Zmenka bola vystavená dňa 26. 11. 2008 na sumu 306,70 eur, pričom do jej textu bol poňatý záväzok odporcu zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa zmenkovú sumu spolu s 0,25 % denným úrokom od 19. 07. 2009. Za miesto splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplataeniu, pričom vystaviteľ doposiaľ nezaplatil žiadnu sumu. Keďže zmenková listina je opatrená dĺžkou „bez protestu“, indosant nenechal skutočnosť predloženia zmenky na platenie zistiť verejnou listinou.

Z konaní vedených pred súdom pod sp. zn. 6Er/1894/2012 a sp. zn. 10C/83/2013 bolo zistené, že odporca je na adrese evidovaného trvalého pobytu (podľa Registra obyvateľov SR od 13. 01. 2006) neznámy. Zo správ Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš vyplynulo, že odporca nie je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie a nie je ani poberateľom dávok a príspevkov v hmotnej núdzi. Okresné riaditeľstvo Policajného zboru, Odbor kriminálnej polície, Oddelenie pátrania a výjazdov v Liptovskom Mikuláši v správe zo dňa 10. 04. 2013 uviedlo, že odporca sa dlhodobo zdržiava v Anglicku, s príbuznými na Slovensku neutržiava žiadny kontakt. V konaní vedenom pod sp. zn. 6Er/1894/2012 sa odporcovi doručovala písomnosť na adresu v Anglicku, 596B Earl Marshal Road, Sheffield, pričom z osvedčenia o doručení písomnosti vyhotoveného dožiadaným orgánom je zrejmé, že mu bola doručená

do vlastných rúk dňa 13. 12. 2013. V konaní sp. zn. 10C/83/2013 odporca dňa 24. 01. 2014 telefonicky oznámil súdu, že býva vo Veľkej Británii spolu s jeho priateľkou. Prostredníctvom dožiadaného súdu na známu adresu v zahraničí (v Anglicku) súd doručil odporcovi tlačivo C nariadenia o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu (tlačivo na odpoveď). Zásielka bola odporcovi doručená v súlade s platnými predpismi Veľkej Británie dňa 25. 07. 2014. Doposiaľ odporca nedoručil súdu vyplnené tlačivo, ktoré mu bolo doručené (okresný súd rozhodol dňa 26. 11. 2014 - poznámka odvolacieho súdu).

Na základe vyššie uvedených skutočností a v súlade s citovanou právnou úpravou (§ 103, § 104 ods. 1 prvá veta Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len „O. s. p.“, čl. 2 ods. 1, čl. 15 ods. 1, čl. 16 ods. 2, čl. 24 a čl. 26 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (tzv. Brusel I) (ďalej len „Nariadenia“) súd konanie zastavil z dôvodu neodstrániteľného nedostatku podmienky konania, a to nedostatku právomoci súdov SR na dané súdne konanie.

Konštatoval, že nevyhnutnou procesnou podmienkou je právomoc súdu vo veci konať. Právomoc súdu je oprávnenie a povinnosť riešiť otázky, ktoré zákon zveruje do jeho pôsobnosti. Nedostatok právomoci je neodstrániteľnou vadou konania, ktorá má za následok zastavenie konania.

Nariadenie o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu, podľa ktorého si navrhovateľ uplatnil pohľadávku voči odporcovi, neupravuje otázku právomoci (medzinárodnej príslušnosti) v prípade cezhraničného sporu. Cezhraničný spor v prejednávanej veci je zrejмый, keďže v čase doručenia návrhu na uplatnenie pohľadávky konajúcemu súdu navrhovateľ ani odporca nemali bydlisko resp. sídlo na území Slovenskej republiky, t.j. štátu, ktorému napadol návrh na uplatnenie pohľadávky podľa vyššie uvedeného nariadenia. Navrhovateľ určil Okresný súd Liptovský Mikuláš ako súd príslušný na rozhodnutie na základe kritéria bydliska odporcu (čl. 4 bod 1 návrhu).

S poukazom na absenciu úpravy otázky právomoci v nariadení č. 861/2007, súd pri skúmaní uvedenej otázky aplikoval Nariadenie. Navrhovateľ sa domáha voči odporcovi práv zo zmenky. Právo vyplývajúce zo zmenky nie je vyňaté z pôsobnosti Nariadenia.

Podľa čl. 2 ods. 1 Nariadenia, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, osoby s bydliskom na území členského štátu sa žalujú na súdoch tohto členského štátu. Ako už bolo vyššie uvedené, aj samotný navrhovateľ žaluje odporcu na súde podľa miesta jeho bydliska. Z doposiaľ zistených skutočností vyplýva, že odporca nemá bydlisko na území Slovenskej republiky, ale na území Veľkej Británie. Zdôraznil, že trvalý pobyt odporcu prihlásený na adrese v X. S. má výlučne evidenčný charakter. Odporca sa odsťahoval do Anglicka, z čoho možno dôvodne usudzovať, že aj v čase začatia konania mal úmysel trvale sa zdržiavať vo Veľkej Británii.

V režime Nariadenia súd nemôže (s výnimkou vecí uvedených v čl. 22 Nariadenia) preskúmať svoju právomoc skôr, ako doručí návrh odporcovi a umožní mu, aby sa k návrhu vyjadril. Právomoc procesného súdu môže byť založená postupom podľa čl. 24 Nariadenia, t.j. tým, že sa odporca vyplnením tlačiva na odpoveď vyjadrí k návrhu bez toho, aby súčasne s týmto vyjadrením vzniesol námietku nedostatku právomoci procesného súdu (uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 29Nd 336/2007 zo dňa 23. 09. 2008). Súd doručil návrh odporcovi prostredníctvom dožiadaného súdu a vyzval odporcu na doručenie písomnej odpovede. Odporca sa nevyjadril k návrhu, nedoručil súdu vyplnené tlačivo, čím neprejavil záujem zúčastniť sa konania a z tohto dôvodu nedošlo k založeniu právomoci súdu SR ani postupom podľa čl. 24 Nariadenia (tzv. podrobením sa právomoci súdu, ktorému napadol návrh). Pre úplnosť okresný súd uviedol, že zmenka, z ktorej sa navrhovateľ domáha plnenia, zabezpečuje iný záväzkový vzťah (Zmluvu o úvere č. 5580838), ktorá bola uzatvorená dňa 26. 11. 2008 medzi spoločnosťou Pohotovosť ako veriteľom a odporcom ako dlžníkom, pričom uvedený záväzkový vzťah je spotrebiteľskou zmluvou. Uvedená skutočnosť preukázateľne vyplýva z odôvodnenia uznesenia Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 7Er/438/2010-16 zo dňa 03. 12. 2010. Indosáciou previedol pôvodný veriteľ práva zo zmenky na navrhovateľa. Z odôvodnenia citovaného rozhodnutia rovnako vyplýva, že zmenka bola vystavená dňa 26. 11. 2008 a znela na sumu 306,70 eur, čo plne korešponduje skutkovým tvrdeniam navrhovateľa uvedeným v návrhu. Číslo zmluvy uvedené na zmenke sa zhoduje s číslom zmluvy o úvere.

S poukazom na uvedené skutočnosti je dôvodné skúmať právomoc súdov aj podľa čl. 16 ods. 2 Nariadenia, v zmysle ktorého spotrebiteľa vo veciach spotrebiteľských zmlúv možno žalovať len na súdoch členského štátu, v ktorom má bydlisko. Súd mal preukázané, že odporca, ktorý na základe spotrebiteľskej zmluvy zabezpečenou zmenkou, z ktorej si navrhovateľ uplatňuje nárok, vystupuje v postavení spotrebiteľa, nemal v čase začatia konania bydlisko na území Slovenskej republiky. Odporca mal v čase začatia konania bydlisko vo Veľkej Británii.

Bola preto daná právomoc súdov Veľkej Británie (čl. 2 ods. 1, ako aj čl. 16 ods. 2 Nariadenia).

O náhrade trov konania súd rozhodol v súlade s § 146 ods. 1 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len „O. s. p.“ tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu, keďže konanie bolo zastavené. Súd pritom prihliadol na dôvod zastavenia konania, ktorým bol nedostatok procesnej podmienky konania (právomoci súdu).

Zároveň vyslovil, že o vrátení súdneho poplatku bude rozhodnuté samostatným uznesením.

Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie navrhovateľ prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu. Nestotožnil sa s argumentáciou súdu a zároveň poukázal na čl. 26 ods. 1 Nariadenia z 02. 12. 2000 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Nariadenie Brusel I), podľa ktorého „ak je osoba, ktorá má bydlisko v jednom členskom štáte, žalovaná na súde iného členského štátu a nedostaví sa na tento súd, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc, ak si právomoc nemôže založiť na ustanoveniach tohto Nariadenia“. Z uvedeného vyplýva, že súd mal povinnosť zaoberať sa preskúmaním ostatných ustanovení Nariadenia Brusel I, podľa ktorých by mal sám povinnosť založiť si príslušnosť konať v predmetnej veci. Následne po tom, čo by si svoju právomoc nemohol založiť na základe iných ustanovení nariadenia Brusel I, súd mal vyhlásiť, že nemá právomoc konať v predmetnej veci. Je podľa navrhovateľa pravdou, že aj keby odporca mal bydlisko na území iného štátu, čo však podľa názoru navrhovateľa súd nedostatočne zisťoval, a teda súd uvedenú skutočnosť nemá dostatočne preukázanú, súd si môže založiť právomoc na ustanoveniach Nariadenia Brusel I, a to konkrétne čl. 5 ods. 1 písm. a/, podľa ktorého osobu s bydliskom na území členského štátu možno žalovať v druhom členskom štáte a/ v zmluvných veciach na súde podľa miesta zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby“. Zmluvné miesto plnenia podľa originálu predloženej zmenky sa nachádza na území Slovenskej republiky.

Zároveň navrhovateľ poukázal na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43 Cob/156/2014 zo dňa 22. 05. 2014, podľa ktorého „keďže sa na predmet sporu, ktorý je nárok zo zmenky založený právnym vzťahom medzi odporcom ako vystaviteľom zmenky a remitentom, na ktorého spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. indosovala zmenku, vzťahuje pojem „zmluvné veci“, v zmysle čl. 5 bodu 1 písm. a/ Nariadenia Brusel I musí posúdiť, či nie je miesto plnenia záväzku, o ktorých vo veci ide a ktoré bolo výslovne uvedené na zmenke pre určenie právomoci súdu podľa čl. 5 bodu 1 písm. a/ Nariadenia Brusel I v konaní o prejednávanej veci podstatné (bod 51, 57 a 58 rozsudku ESD C 419-11 zo dňa 14. 03. 2013), a to najmä preto, že čl. 5 ods. 1 Nariadenia Brusel I upravuje tzv. alternatívnu príslušnosť aj pre nároky zo zmluvy, medzi ktoré judikatúra ESD zaraďuje aj nároky zo zmienek“. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že okresný súd mal v konaní pokračovať a založiť si svoju príslušnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. a/ Nariadenia Brusel I.

S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu navrhovateľ žiadal, aby odvolací súd zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) po zistení, že odvolanie bolo podané včas účastníkom konania (§ 204 ods. 1, § 201 O. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 201 O. s. p.), pričom podanie opravného prostriedku nie je vylúčené ust. § 202 O. s. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.), preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O. s. p.) a uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. f/, 2 O. s. p.) z nasledovných dôvodov:

Predmetom sporu je pohľadávka zo zmenky, ktorá bola indosovaná na navrhovateľa, ktorá bola vystavená odporcom prihláseným v čase jej vystavenia a podpísania k trvalému pobytu na adrese E. č. XXXX/XX, X. S..

Okresný súd v preskúmvanej veci zastavil konanie pre nedostatok právomoci súdov SR na dané súdne konanie lebo odporca mal v čase začatie konania bydlisko vo Veľkej Británii. Konštatoval, že nariadenie č. 861/2007 o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu, podľa ktorého si navrhovateľ uplatnil pohľadávku voči odporcovi, neupravuje otázku právomoci (medzinárodnej príslušnosti) v prípade cezhraničného sporu. Súd preto aplikoval nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (tzv. Brusel I). Právomoc súdu Veľkej Británie vyplýva z čl. 2 ods. 1 ako aj čl. 16 ods. 2 Nariadenia.

Podľa odvolacieho súdu Nariadenie Brusel I síce v slovenskom preklade používa pojem bydlisko, ale anglická jazyková verzia uvádza pojem domicil.

Domicil fyzickej osoby sa určuje v zmysle čl. 59 (1) podľa národného práva: na určenie, či má účastník bydlisko v členskom štáte, ktorého súdom vo veci napadla žaloba, súd použije právny poriadok svojho štátu.

Podľa čl. 2 (1), ak nie je v tomto nariadení uvedené inak, osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu.

V Slovenskej republike národné právo ustanovuje v zmysle § 37 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, že právomoc slovenských súdov je daná, ak osoba, proti ktorej smeruje návrh (žaloba), má na území SR bydlisko.

Podľa ust. § 85 ods. 1 O. s. p., všeobecným súdom občana je súd, v obvode ktorého má občan bydlisko a ak nemá bydlisko súd, v obvode, ktorého sa zdržuje.

Pri určovaní bydliska sa berie ohľad predovšetkým na to, kde ma daná osoba rodinu, kde pracuje a prihlíada sa aj na jej zámer zotrvať na určitom mieste. Trvalý pobyt osoby pritom nemusí byť rozhodujúci.

Navrhovateľ v odvolaní uviedol, že aj keby mal odporca bydlisko na území iného štátu, čo súd nedostatočne zisťoval, a teda súd uvedenú skutočnosť nemal dostatočne preukázanú, mal si založiť právomoc na ustanovení čl. 5 ods. 1 písm. a/ nariadenia Brusel I.

Okresný súd mal z listín v konaniach sp. zn. 6Er/1894/2012 a sp. zn. 10C/83/2013 a vrátenia osvedčenia o doručení písomnosti zistené, že odporca nemá bydlisko na území Slovenskej republiky. Býva s priateľkou vo Veľkej Británii na adrese Veľká Británia, Sheffield, 596B Earl Marshal Road pričom trvalý pobyt odporcu prihlásený na adrese v X. S. má výlučne evidenčný charakter. Oboznámia sa s listinami ohľadom pobytu odporcu, ktoré boli súčasťou iných súdnych konaní, odvolací súd považoval záver okresného súdu ohľadom jeho bydliska za predčasný. Mal totiž dopytom na odporcu zistiť aj ďalšie rozhodujúce okolnosti ohľadom miesta jeho pobytu a vôli v ňom zotrvať. Jedine on môže poskytnúť v tomto smere súdu relevantné vyjadrenie. Od odporcu mal preto požadovať, aby písomne oznámil súdu kedy odišiel do Veľkej Británie, z akého dôvodu, kde býva (napr. v prenajatom byte), s kým žije v spoločnej domácnosti, či s priateľkou žijú ako druh a družka, či majú deti a či tieto tiež s ním bývajú, kde je zamestnaný a akú prácu vykonáva, či mieni zostať žiť vo Veľkej Británii, dokedy, prípadne sa mieni vrátiť na Slovensko a kedy. Až z uvedených zistení mohol okresný súd uzavrieť, či je preukázaný úmysel odporcu trvale sa zdržiavať vo Veľkej Británii.

Navrhovateľ v odvolaní vytýkal súdu aj to, že s poukazom na čl. 26 ods. 1 nariadenia Rady (ES) Brusel I sa mal zaoberať preskúmaním ostatných ustanovení, podľa ktorých by mal sám povinnosť založiť si príslušnosť konať v predmetnej veci. V tejto súvislosti poukázal na čl. 5 ods. 1 písm. a/ nariadenia Brusel I, podľa ktorého „osobu s bydliskom na území členského štátu možno žalovať v druhom členskom štáte a/ v zmluvných veciach na súde podľa miesta zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby“. Podľa navrhovateľa v odvolaní je miesto plnenia záväzku, o ktorý vo veci ide a ktoré bolo uvedené na zmenke pre určenie právomoci súdu podľa čl. 5 ods. 1 písm. a/ nariadenia Brusel I v konaní o prejednávanej veci podstatné. Okresný súd mal preto podľa neho v konaní pokračovať a založiť si svoju príslušnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. a/ nariadenia Brusel I.

Na založenie alternatívnej právomoci podľa miesta zmluvného plnenia v zmysle čl. 5 nariadenia Brusel I sa vyžaduje, aby bola splnená aj podmienka podľa čl. 2, t.j. odporca musí mať domicil v členskom štáte EÚ. Právomoc v zmysle čl. 2 pritom zostáva zachovaná. Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľ má výber (alternatívu) a môže sa rozhodnúť, či svoj nárok uplatní na súdoch štátu, ktoré majú právomoc podľa čl. 2 alebo na súdoch štátu s právomocou na základe čl. 5.

Z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu vyplýva, že právomocou podľa čl. 5 (1) písm. a/ nariadenia Brusel I sa okresný súd nezaoberal. Inak povedané neposudzoval teda či predmet sporu - nárok zo zmenky založený právnym vzťahom medzi odporcom ako vystaviteľom zmenky a remitentom, na ktorého spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. indosovala zmenku, je „zmluvnou vecou“ v zmysle čl. 5 (1) písm. a/ nariadenia Brusel I. Taktiež ani tvrdením navrhovateľa v odvolaní, že miesto plnenia záväzku, o ktorý vo veci ide a ktoré bolo uvedené na zmenke pre určenie právomoci súdu podľa čl. 5 (1) písm. a/ nariadenia Brusel I v konaní o prejednávanej veci je podstatné. K záveru okresného súdu či bola/ nebola založená

právmoc na základe čl. 5 (1) písm. a/ Nariadenia Brusel I by sa tak mal podľa odvolacieho súdu oboznámiť aj s rozsudkom ESD C 419-11 zo dňa 14. 03. 2013 na ktoré poukázal v odvolaní navrhovateľ v súvislosti s uznesením Krajského súdu Banskej Bystrici sp. zn. 43Cob/156/2014 zo dňa 22. 05. 2014.

Z týchto dôvodov procesným postupom okresného súdu došlo k odňatiu možnosti navrhovateľa konať pred súdom pre ktorý dôvod odvolací súd uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom konaní rozhodne okresný súd o trovách prvostupňového a odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O. s. p.).

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte pomerom 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie n i e j e prípustné.